

تولید شکر از هر دو پدیده خشکسالی و سیل آسیب دید مصیبت‌های نیشکر

صفحه ۳

سرمقاله

تضعیف صنعت قند و شکر را تمام کنید

بهمن دانائی

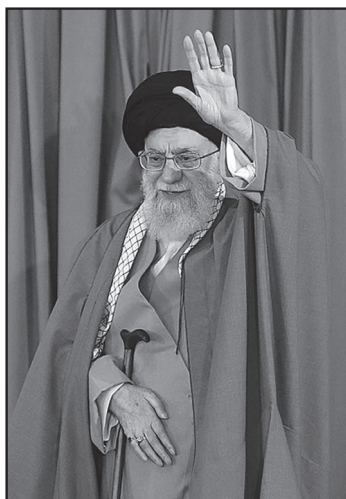
مقایسه‌گری یک ویژگی نوع انسان است و از این ابزار برای اهداف دور و نزدیک خود استفاده می‌کند. آدمی در مسیر مقایسه‌گری، امروز خود را با دیروز خود مقایسه کرده و نتیجه می‌گیرد که به لحاظ مادی وضعیت بهتر یا بدتری دارد و بر اساس آن نتیجه، برای خود برنامه عمل تهیه می‌کند. این مقایسه‌گری در همه ابعاد و زوایای پنهان آدمیان و جامعه‌های انسانی ریشه دوانده و به مرور به یک ابزار بسیار نیرومند برای سنجش توانایی‌ها و ناتوانی‌های جامعه‌ها در اندازه‌های متفاوت شده است. سازمان‌های کوچک و بزرگ در سطوح ملی و جهانی در دهه‌های تازه سپری شده زاد و رشد کرده‌اند که نتایج پژوهش و تحقیقات و مقایسه آنها راهبردها را نیز ممکن است دگرگون کند. به طور مثال نهاد معتبری مثل بانک جهانی یکی از کارهای عادی شده‌اش این است که رشد تولید ناخالص داخلی کشورها را نسبت به دوره‌های زمانی با همین متغیر در سال‌های پیشین مقایسه کرده و یا اینکه رشد تولید ملی کشورهای یک منطقه یا یک دسته از کشورها را مقایسه می‌کند.

ادامه در صفحه ۲

پیام نوروزی به مناسبت آغاز سال ۱۳۹۸

من شعار امسال را «رونق تولید» قرار دادم

و موضع‌گیری‌ها مردم در طول سال بود و در عرصه تقابل اقتصادی نیز با «افزایش ابتکارات علمی و فنی»، «افزایش چشمگیر شرکت‌های دانش‌بنیان»، «افزایش تولیدات زیربنایی و اساسی داخلی مانند افتتاح فازهای متعدد گاز جنوب کشور و افتتاح پالایشگاه بزرگ بندرعباس»، ملت ایران توانست در مقابل دشمنی و خبائت دشمنان، قدرت و هیبت و عظمت خود را نشان دهد و آبروی ملت و انقلاب و نظام جمهوری اسلامی افزایش پیدا کرد. ایشان در ادامه مشکل اساسی کشور را همچنان مشکل اقتصادی دانستند و با اشاره به افزایش مشکلات معیشتی مردم در ماه‌های اخیر، گفتند: بخشی از این مشکلات مربوط به

رهبر معظم انقلاب اسلامی در پیامی به مناسبت آغاز سال ۱۳۹۸ هجری شمسی، با تبریک عید نوروز و میلاد مسعود امیر مؤمنان حضرت علی علیه‌السلام به هم‌میهنان عزیز و بویژه خانواده‌های معظم شهیدان و جانبازان، و با آرزوی سالی توأم با شادی، سعادت، سلامت جسمی و توفیقات روزافزون مادی و معنوی برای ملت ایران، سال جدید را سال «رونق تولید» نامگذاری کردند.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در ارزیابی سال ۹۷، آن را سالی پر ماجرا خواندند و خاطرنشان کردند: دشمنان در این سال نقشه‌های زیادی برای ایران کشیده بودند، اما ملت ایران به معنی واقعی خوش درخشید و با صلابت و بصیرت و با همت جوانان، آن نقشه‌ها را خنثی کرد. رهبر انقلاب اسلامی واکنش مردم به تحریم‌های شدید آمریکا و اروپا را در عرصه‌های سیاسی و اقتصادی واکنشی محکم و مقتدرانه برشمردند و افزودند: در عرصه سیاسی مظهر این واکنش راهپیمایی عظیم ۲۲ بهمن

مدیریت‌های نارسا در زمینه مسائل اقتصادی است که حتماً باید جبران شود، البته برنامه‌ها و تدابیری اندیشیده شده است که این تدابیر باید در طول سال جدید به ثمر بنشینند و مردم آثار آن را احساس کنند.

ادامه در صفحه ۷

نخاع

خدا قوت جوانمردان

طبیعت که ناآرام باشد و تدبیرها هم که ناکافی باشد می‌شود آنچه که در خوزستان شد. سیل آمد و خرابی بزرگی به بار آورد که از کوه یخ پنهان آسیب‌ها فقط نوک آن دیده می‌شود. درباره سیلاب اخیر هنوز خیلی مطالب است که باید گفته و شنیده شود اما آنچه در این مرز و بوم و در استان خوزستان دیده شد، پایمردی و ایستادگی قابل تحسین کارکنان شرکت‌های تابعه نیشکر خوزستان بود. مردان و زنان و خانواده شاغلان شرکت‌های هفتگانه ضمن دفاع جانانه از حریم کارخانه برای صیانت از این دارایی ملی و کمتر کردن آسیب‌ها به واحدهایی که آینده هزاران نفر به آن پیوند خورده است در کمک‌رسانی به ده‌ها روستای پیرامون این شرکت‌ها نیز نیروی شگرفی را اختصاص دادند. کارگران، مدیران و متخصصان شاغل در کارخانه‌های نیشکر با درک دقیق از پیامدهای ناراحت‌کننده آسیب‌های سیل و با مسؤولیت‌پذیری فوق‌العاده در کاهش آسیب‌ها نقش بی‌بدیلی داشتند. ایران و ایرانیان باورها و رفتار پاک و جوانمردانه شما را تحسین می‌کنند. خدا قوت برداران.

در صفحات دیگر می‌خوانید:

پس از یک دهه
و ۴ برابر واردات کمتر

صفحه ۸

به شکر ربط مستقیم ندارد
اما مهم است

صفحه ۶

پایین‌ترین سطح ده ساله حاشیه
سود شکر در برزیل

صفحات ۴ و ۵

تضعیف صنعت قند و شکر را تمام کنید

ادامه از صفحه اول

کشورها می‌توانند از این اعداد استفاده کرده و سیاستگذاری‌ها را در مسیر رشد پرشتاب تر تغییر دهند. به طور مثال بانک جهانی در حال حاضر رشد تولید ناخالص داخلی ایران را برای سال‌های ۲۰۱۹ و ۲۰۲۰ برآورد کرده و همین کار را برای ترکیه و عربستان که رقبای منطقه‌ای ایران به حساب می‌آیند انجام داده و ایرانیان به این نتیجه رسیده‌اند که رشد منفی اقتصاد ایران در این دو سال و رشد مثبت رقبا راه را برای شکاف بیشتر ایران با دو کشور یادشده به لحاظ قدرت اقتصادی بیشتر خواهد کرد. باهمین مقیاس و اندازه‌ها است که صنایع گوناگون کشورهای مختلف نیز با یکدیگر از نظر شاخص‌های متفاوت مقایسه می‌شوند و راه را برای حرکت و برنامه‌ریزی باز می‌کنند.

آداب مقایسه

اهمیت مقوله مقایسه و تأثیر آن در سرشت و سرنوشت افراد، جامعه‌ها، سازمان‌ها و فعالیت‌ها موجب شده است که مقایسه به مثابه یک فن، آداب خاص خود را داشته باشد که برخی از آنها بدیهی و برخی را باید آکتساب کرد. مثلاً این بدیهی است که نمی‌توان قدرت انسان در آنالیز پدیده‌ها را با قدرت آنالیز یک جاندار دیگر مقایسه کرد، چون جنس انسان به لحاظ داشتن قدرت تجزیه و تحلیل با جانداران دیگر متفاوت است. از طرف دیگر در مقایسه کردن باید توالی زمانی و جنس زمان را نیز دخالت داد. نمی‌توان به طور مثال صنعت قند امروز ایران را با صنعت قند یک کشور دیگر در ۵۰ سال پیش مقایسه کرد. در مقایسه‌گری کارشناسانه باید اهداف مشخص برای مقایسه و مقایسه‌گر تعیین کرد که در ضمن انجام مقایسه به بیراهه نرود. خرد و منطق می‌گوید که در مقایسه فعالیت‌ها و صنایع یک کشور با کشور دیگر باید شرایط بیرونی و محیطی دو کشور را به طور جدی لحاظ کرد تا نتایج به دست آمده واجد قابلیت‌های کارشناسانه باشد. همچنین از آداب مقایسه‌گری یکی هم این می‌تواند باشد که مقایسه‌گر یک فعالیت یا یک صنعت با صنعت و فعالیت دیگر به طور مستقیم یا غیرمستقیم ذی‌نفع نباشد و زیر نفوذ سایر ذینفعان نیز نباشد.

مقایسه‌گری ناکارشناسانه و حتی مغرضانه

آگاهان و فعالان صنعت قند و شکر در ایران می‌دانند که مقایسه‌گری میان این فعالیت در ایران و سایر کشورها از سوی برخی افراد و نهادها و سازمان‌ها در گذشته‌های دور و نزدیک و بدون رعایت آداب مقایسه دشواری‌ها و تنگنمایی برای این صنعت اصیل و قدیمی ایجاد کرده بود و امروز نیز همین تهدید وجود دارد. مقایسه‌گری غیرکارشناسانه و حتی مغرضانه برخی افراد در سال‌های ۱۳۸۴ به بعد و البته ادامه‌دار این بود که قیمت تمام شده شکر در ایران

بسیار بالاتر از قیمت تمام شده شکر وارداتی است و بنابراین چرا باید مصرف‌کنندگان ایرانی قند و شکر با قیمت بالاتر تهیه کنند. این نوع مقایسه غیرکارشناسانه تا جایی پیش رفت که برخی افراد مقایسه‌کننده در کانون توجه قرار می‌گرفتند که چرا از سر عمد آداب مقایسه‌گری نادیده گرفته می‌شود. در حالی که به طور مثال نرخ تورم در اکثر کشورهای تولیدکننده شکر در جهان در دهه ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۴ به طور میانگین ۵ درصد و در ایران به طور میانگین ۲۰ درصد (و حتی بالاتر) بوده است و این فاصله‌های برابری باید لحاظ شود اما این کار انجام نمی‌شد. از سوی برخی افراد که سوءنیت آنها در جریان فعالیت‌ها آشکار شد گزارش‌های ناکارشناسانه و مغرضانه تهیه و ابزاری برای واردات و تضعیف تولید داخل به کار گرفته می‌شد. مقایسه‌گران مغرض بدون اینکه نرخ ارز دستکاری شده و به زور پایین نگهداشته ارزهای معتبر خارجی به ریال را در مقایسه‌ها به کار بندند می‌گفتند و هنوز ممکن است بگویند که قیمت تمام شده قند و شکر ایران اینقدر و قند و شکر یک کشور اروپایی این میزان کمتر است.

نرخ نیمایی و تبعیض

در دولت آقای روحانی در بهار سال ۱۳۹۷ با یک تصمیم غیرکارشناسانه در حوزه تخصیص ارز به واردات برخی کالاها، ارز با قیمت دستوری هر دلار ۴۲۰۰ تومان را اختراع کردند. تخصیص ارز با این قیمت در حالی بود که میانگین قیمت هر دلار آمریکا در سال ۱۳۹۷ دست کم ۳ برابر این نرخ در بازار آزاد بود. از پیش معلوم است که تولید داخلی قند و شکر در حالی که نهاده‌های تولید را با دلار آزاد تهیه می‌کند و یا مزد و حقوق از طرف دولت ابلغ می‌شود و قیمت چغندر قند نیز از بالا و به شکل دستوری انجام می‌شود قدرت رقابت‌پذیری کمتری داشته و خواهد داشت. دولت به مثابه نهاد اداره‌کننده جامعه باید

نیست. حالت خوش‌بینانه در این نوع رفتار از سوی کارشناسان و مدیران هر سازمان مسؤول و ارایه‌دهنده پیشنهاد این است که آنها نادانسته و به طور غیرکارشناسانه و از سر نابلدی چنین تصمیمی گرفته‌اند. اگر واقعاً چنین است همین یک رقم کافی است که آنها از تصمیم خود عدول کرده و به ریل کارشناسی برگردند. حالت بدبینانه این تبعیض آشکار که -خدا کند این نباشد- را می‌توان نفوذ سازمان‌یافته و از پیش تعیین شده برخی ذینفعان بزرگ در میان برخی کارشناسان نهادهای مسؤول دانست که حکم آن چیز دیگری است. توصیه کارشناس نگارنده و سایر مدیران ارشد صنعت قند و شکر که به دلیل حضور طولانی در بطن و متن صنعت و مقوله ذینفعان بیرون از صنعت بوده و هستیم تجدیدنظر اساسی در این باره است. بدیهی است که اگر واردات شکر با دلار ۴۲۰۰ تومانی انجام شود قیمت شکر وارداتی در مقایسه با شکر داخلی یک چیز می‌شود و اگر شکر با دلار نیمایی وارد شود به عدد و چیز دیگری می‌رسیم. توصیه مشفقانه و کارشناسانه این است که عامدانه یا سهل‌انگارانه فضای تحقیر و تضعیف دوباره و چندباره صنعت قند و شکر را فراهم نکنیم. توجه داشته باشیم که سود هنگفت شکر وارداتی با قیمت هر دلار ۴۲۰۰ تومان در وضعیت متأسف‌کننده تولیدشکر داخل آنقدر چرب و شیرین است که ذینفعان هر کاری می‌کنند تا شرایط مقایسه‌گری غیرکارشناسی را فراهم و دلارهای ارزان را به دست آورند. در حالی که مقام‌های ارشد سازمان برنامه‌ریزی کشور اعتراف کرده‌اند که واردکنندگان کالا با دلار دستکاری شده با همان نرخ کالاهایشان را به بازار عرضه نکرده‌اند، آیا از تکرار این اشتباه باید آسان گذشت؟ انجمن صنعتی قند و شکر با استفاده از کارآمدترین ابزارهای آماری و تحلیلی و تجربه دهه‌های متوالی حضور در متن صنعت قند و شکر آمادگی کافی برای توجه کارشناسی این مسأله را دارد.

تولید شکر از هر دو پدیده خشکسالی و سیل آسیب دید مصیبت‌های نیشکر

طبیعت هر سرزمین ویژگی‌هایی دارد که آن طبیعت را از سرزمین‌های دیگر جدا می‌کند. این تفاوت در سرشت طبیعت یک منطقه از کره خاکی با منطقه دیگری از کره زمین نیز بر اساس تجربه عینی و مشاهدات قابل تفکیک است. آمار و اطلاعات نشان می‌دهد مطالعات و تجربه‌های کارشناسی و علمی در طبیعت ایران و مقایسه آن با سایر کشورها در دو مقوله را می‌توان دست کم به طور خلاصه به شرح زیر دانست:

خشکسالی

در چهار دهه گذشته، بسامد خشکسالی در کشورهای غرب آسیا بیشتر و بازه زمانی آن درازمدت‌تر شده است. سازمان ملل متحد، تابستان ۹۷ هشدار داد که کشورهای خاورمیانه و شمال آفریقا با نگرش به غباری که کویرهای این مناطق را درمی‌نوردد باید برای کمبود آب و خشکسالی‌های آینده خود را آماده کنند. در این میان، بازتاب اقلیمی موقعیت جغرافیایی جنب حاره‌ای ایران در این سرزمین به شکل کم‌بارشی، خشکسالی و بیابان‌های پهناور نمود یافته است. این در حالی است که طی یک و نیم دهه گذشته، برخاسته از دگرگونی اقلیم کشورمان درگیر تغییر الگوی بارش و به تبع آن، افزایش دما و کاهش بارندگی شده است. بر بنیاد آمار طی یک دهه گذشته بیش از ۹۷ درصد از گستره کشور دچار خشکسالی انباشتی و بلندمدت شده که بازتاب آن چالش و کمبود پایدار آب و تجدیدگی زمین بوده است. این در حالی است که طی همین مدت کشاورزی ناکارای پرمصرف، شهرنشینی فزاینده و هدررفت آب به پیامدهای خشکسالی در کشورمان دامن زده است.

سیل

نزدیک به ۶۰ درصد از آسیب‌زایی بلایای طبیعی جهان در پیوند با سیلاب‌هاست. یافته‌ها نشان می‌دهند در کشورمان چنانچه بارندگی مقداری از میانگین بالاتر باشد

به سیلاب و اگر از میانگین کمتر باشد به خشکسالی می‌انجامد. وضعیت اقلیمی و جغرافیایی کشورمان به گونه‌ای است که هر سال پدیده سیلاب همراه با آسیب‌زایی گسترده رخ می‌دهد.

در ایران عوامل و زمینه‌هایی مانند نامادگی زیرساخت‌های کشور در برابر تغییر آب و هوا، ناتوانی دستگاه‌های دست‌اندرکار برای مهار آب‌های سطحی، پیش‌بینی‌ناپذیری حجم بارش، شتاب و درشت‌دانی بارش‌ها، تندی شیب کوه‌ها، تُنکی یا نبود پوشش گیاهی، خشکی خاک، فاصله اندک آبخیز تا آبریز، انباشت برف در بلندی‌ها و کمبود سد و بند، لایروبی‌نشدن جوی‌ها، دست‌اندازی در کرانه رودخانه‌ها و تغییر کاربری زمین‌های پیرامون رودها و بارش‌ها کوتاه‌مدت پرحجم، به هنگام بارندگی به رخداد سیلاب‌های در کشورمان منجر می‌شوند. بر بنیاد داده‌ها، طی یک دهه گذشته به طور میانگین، سالانه ۶۰ سیلاب در کشور رخ داده و برخاسته از آن سالانه ده‌ها تن از هم‌میهن‌انمان جان خود را از دست می‌دهند و زیان‌های جبران‌ناپذیر اقتصادی و زیست‌محیطی به کشور وارد می‌شوند. فزاینده‌ی شمار سیلاب‌های کشور گویای این واقعیت است که دیگر نباید سیلاب را پیشامدی ناگهانی با حجم کلانی از آب در کشور دانست و باید با نگرش به افت گسترده آب‌های زیرزمینی کشور مدیریت سیلاب به گونه‌ای باشد که افزون بر ایجاد آمادگی در میان شهروندان و دستگاه‌های دست‌اندرکار به تواناسازی آبخوان‌های کشور بیانجامد.

نیشکر و هر دو مصیبت

علاقتمندان به اقتصاد قند و شکر به ویژه تولید شکر از نیشکر در خوزستان در همین نشریه بارها و بارها در باره آثار و پیامدهای دو پدیده خشکسالی و سیل را خواننده و اطلاعات‌گران‌بهایی دارند. نشریه شکر در همین شماره‌های گذشته به ویژه از شماره‌های پاییز تا زمستان پارسال وضعیت دردناک پیامد خشکسالی و توزیع غیرکارشناسی و تبعیض‌آمیز آب بر فعالیت‌های گوناگون

و ناکافی بودن آب تخصیص داده شده به صنعت و فعالیت ملی تولید شکر از نیشکر را یادآوری کرده بود. پیش‌بینی مدیران شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی خوزستان با توجه به کامیابی‌های پیشین برای بهار ۱۳۹۸ تولید ۸۰۰ هزار تن شکر بود، اما در اوایل تابستان بود که به دلیل ناکافی بودن بارندگی و ناکافی بودن آب تخصیص داده شده به ده‌ها هزار هکتار اراضی زیر کشت نیشکر برآوردها از تولید تعدیل و از ۸۰۰ هزار تن به ۵۵۰ هزار تن کاهش یافت. این میزان برداشت و تولید شکر باید از ماه دوم پاییز شروع می‌شد و تا بهار امسال به نتیجه می‌رسید. متأسفانه طبیعت پرنوسان ایران و البته بی‌تدبیری و ناکارآمدی بخش‌های گوناگون موجب شد که بارندگی و سیلاب‌های اخیر کار را در مزرعه‌های نیشکر به شدت از حالت عادی خارج کرده و به بدترین شکل درآورد.

قطب نیشکر ایران زیر آب

ورود سیلاب به مزارع نیشکر، کارخانه‌ها و انبار شکر شرکت کشت و صنعت نیشکر دهخدا خسارت‌های فراوانی را به بخش صنعت و کشاورزی خوزستان وارد کرده است. به گفته مدیرعامل شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی، تاکنون پنج کشت و صنعت از مجموع هفت کشت و صنعت به زیر آب رفته و بیش از ۳۰ هزار هکتار از مزارع نیشکر دچار آب گرفتگی شده است.

مدیرعامل شرکت کشت و صنعت نیشکر گفته است: اکنون وضعیت کشت و صنعت‌های نیشکر خوب نیست و یکی پس از دیگری در حالت غرق شدن هستند ضمن اینکه کشت و صنعت‌های شمالی ما کاملاً زیر آب رفته است. محمود شمیلی در گفت‌گو با خبرنگار فارس در اهواز، با بیان اینکه پس از پیش‌بینی وقوع سیل در خوزستان کمیته‌های بحران را در ۷ کشت و صنعت برگزار کردیم، اظهار کرد: حدود ۵۷ روستایی که در اطراف کشت و صنعت در معرض خطر سیل شدید بودند را شروع به بازسازی سیل‌بندهای آنها کردیم.

با وقوع سیل و بالا آمدن آب تعداد این روستاها به ۶۵ و سپس ۸۵ و بعد ۹۲ روستا رسید با استفاده از ماشین‌آلات مختلف به روستاهای در معرض سیل کمک شد که اغلب روستاها در قسمت‌های جنوبی و شمالی اهواز همچنان مقاومت می‌کنند.

مدیرعامل شرکت کشت و صنعت نیشکر گفت: در مجموع ۹۲ روستایی که به آنها کمک کردیم در حال حاضر هیچ‌گونه خطر جانی و یا خطری که منجر به خسارت سنگین به روستاییان شود اتفاق نیفتاد.

سیلاب و خسارت ۱۶ هزار میلیارد ریالی به نیشکر دهخدا

معاون آموزش، پژوهش و فناوری وزارت صنعت، معدن و تجارت نیز گفته است: برآورد اولیه میزان خسارت سیلاب به کشت و صنعت نیشکر دهخدا در خوزستان، ۱۶ هزار میلیارد ریال اعلام شده اما با توجه به گستردگی این خسارت این رقم بسیار بیشتر است.

برات قبادیان در حاشیه بازدید از شرکت کشت و صنعت نیشکر دهخدا در اهواز بیان کرد: سیل به بیش از ۱۲ هزار هکتار از زمین‌های این شرکت صدمه وارد کرده، و تأسیسات و سایت اداری این شرکت نیز دچار خسارت زیادی از سیلاب شده است. تا سالیان سال زمین‌های این شرکت به حالت اولیه باز نخواهد گشت. این شرکت حدود ۲ هزار نفر نیروی کار دارد که زندگی و معیشت خانواده این ۲ هزار نفر به فعالیت این شرکت مرتبط است. جبران خسارت‌های وارده از سیل تنها از عهده دولت خارج است و همه ارکان نظام باید کمک کنند تا این خسارت‌ها جبران شود. برای جبران خسارت‌های سیل نیاز به بودجه کلانی است، که پس از فروکش کردن سیلاب در خوزستان باید میزان خسارت به صورت کارشناسی محاسبه شود.

ورود سیلاب به مزارع نیشکر، کارخانه‌ها و انبار شکر شرکت کشت و صنعت نیشکر دهخدا در شهرستان اهواز خسارت فراوانی را به بخش صنعت و کشاورزی این مجتمع نیشکری وارد کرد.

در سال ۱۹-۲۰۱۸ اتفاق افتاد

پایین ترین سطح ده ساله حاشیه سود شکر در برزیل

نشریه بین المللی شکر و شیرین کننده ها (Folichts)

نویسنده | Haroldo Jose Torres da Silv

نیشکر مربوط باشد. بعضی از مناطق، بخصوص سن خوزه دو ریو پترو، سانتو کارلوس و ریبرا پرتو در ایالت ساؤ پائولو، با عدم بارش حدود ۱۲۰ روزه مواجه شدند. از این رو، بارندگی های کمتر از حد میانگین ابتدای فصل زراعی ۱۹-۲۰۱۸ به انباشتگی و تراکم زیست توده آسیب رساند و متوسط عملکرد نیشکر را از ۷۶/۴۰ تن در هکتار سال ۱۸-۲۰۱۷ به ۷۳/۵۰ تن در هکتار کاهش داد.

علاوه بر چالش های ناشی از شرایط نامساعد آب و هوایی، عوامل دیگری هم وجود دارند که تأثیر نامطلوبی بر روی بهره‌وری کشاورزی می‌گذارند، از آن جمله می‌توان به تأثیر برداشت مکانیزه و آسیب‌دیدگی ریشه نیشکر و متراکم شدن خاک، توسعه کشت در منطقه سردو با سودمندی کمتر تولید به واسطه شرایط محیطی، بار سنگین بدهی آسیاب‌ها و کاهش توان سرمایه‌گذاری در مزارع اشاره نمود. علاوه بر این، بهره‌وری مزارع راتون نیشکر با افزایش برداشت، به تدریج کاهش می‌یابد. میانگین سن برداشت در سال های اخیر به بالاترین سطح خود رسیده است. میانگین ۳/۷۲ در فصل زراعی ۱۹-۲۰۱۸ در مقایسه با ۳/۶۶ فصل زراعی ۱۷-۲۰۱۸ نشان دهنده مسن تر شدن مزارع است.

عملکرد شکر (کل شکر قابل استحصال از هر تن نیشکر خرد شده) و بهره‌وری بخش کشاورزی (عملکرد نیشکر در هکتار)، در فصل ۱۹-۲۰۱۸ در دو جهت مخالف حرکت کردند. در مقایسه با محصول سال قبل، بهره‌وری در حدود ۳/۸ درصد کاهش و کیفیت مواد خام در حدود ۱/۵۳ درصد افزایش یافت و به ۱۳۸/۶۹ کیلوگرم در هر تن رسید.

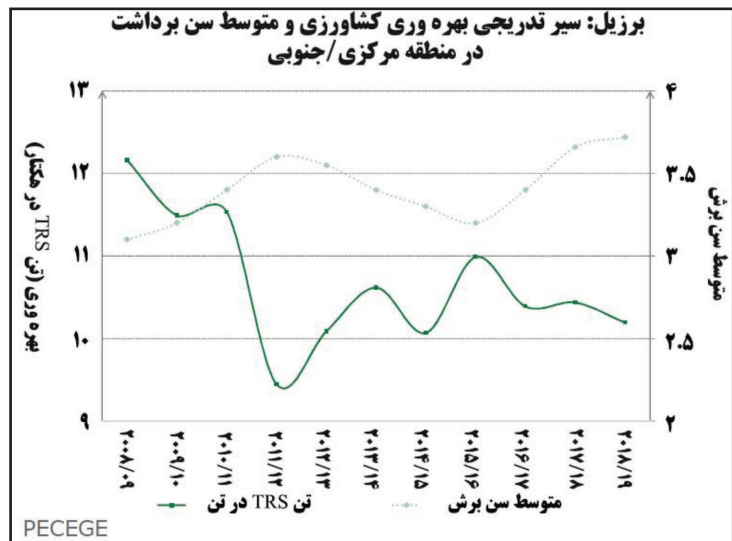
ترکیب این دو متغیر در سال زراعی ۱۹-۲۰۱۸، منجر به حصول ۱۰/۱۹ تن شکر قابل استحصال در هر هکتار محصول نیشکر شد که از رقم ۱۰/۴۴ تن فصل قبل کمتر است. این بدان معنی است که قدرت و اهم عملیاتی بخش شکر و اتانول برزیل تا حدودی تضعیف شده است.

هزینه کل تولید نیشکر در تمام مناطق مورد بررسی، نسبت به سال قبل افزایش داشته و متوسط آن از ۱۱۹/۲۳ رتال برزیل برای هر تن نیشکر در فصل ۱۹-۲۰۱۸ به حدود ۱۲۷/۴۱ رتال در سال ۱۹-۲۰۱۸ رسیده است که معادل رشد ۶/۸۶ درصدی است. این نرخ بیش از نرخ تورم ۳/۷۵ درصدی محاسبه شده توسط IPCA در سال ۲۰۱۸ است. از سوی دیگر، هزینه‌های تولید برحسب دلار آمریکا با ۷/۳۶ درصد کاهش به ۳۴/۶۱ دلار رسید که ناشی از نوسانات ناگهانی نرخ ارز و افزایش نسبت ۳/۱۹۱ رتال برزیل به دلار آمریکا برای سال ۱۷-۲۰۱۸ در مقایسه با رقم ۳/۶۸۱ سال ۱۹-۲۰۱۸ است.

در سال ۱۹-۲۰۱۸ نیشکر در حدود ۷۰/۸۵ درصد از کل هزینه نهایی تولید (شکر و اتانول) کشت و صنعت‌های مربوطه را به خود اختصاص داد. علاوه بر این، به ترتیب حدود ۸۶ درصد، ۷۵ درصد و ۵ درصد هزینه‌های بخش‌های کشاورزی، صنعتی و اداری ثابت هستند. این بدان معنی است که ساختار هزینه‌های بخش شکر عمدتاً ثابت و مربوط به بخش کشاورزی است. چون هزینه‌های ثابت، سهم غالب مخارج را در اختیار دارند و تولید محصول این بخش در واحد سطح در حال کاهش است، لذا متوسط هزینه ثابت افزایش یافته است. از این رو عرضه کمتر مواد خام به دلیل کاهش عملکرد نیشکر، مانع از تقلیل هزینه‌های ثابت شده است.

بخش تولید شکر برزیل در فصل زراعی ۱۹-۲۰۱۸ (آوریل)، شاهد شکل‌گیری دو مشخصه بود. اول اینکه کارخانجات، اولویت بیشتر را به تولید اتانول اختصاص دادند تا تولید شکر، به طوری که نسبت این دو محصول در منطقه مرکزی/جنوبی (CS) ۲ به حدود ۶۴ به ۳۶ (به نفع اتانول) رسید. و مشخصه دوم، کاهش عرضه نیشکر در اکثر مناطق کشت این محصول، به دنبال شرایط نامساعد آب و هوایی بوده است.

این مقاله به طور خلاصه، مروری بر هزینه‌های تولید صنعت شکر برزیل و چشم‌اندازهای آن را ارائه می‌دهد. اطلاعات مورد نیاز برای این گزارش از نظرسنجی انجام شده طرح آموزش مداوم در مدیریت اقتصاد در زمینه «هزینه‌های تولید نیشکر، شکر، اتانول و بیوالکتریک در برزیل» استحصال گردید که با مشارکت اتحادیه کشاورزی و دامداری برزیل و سازمان نیشکر کاران منطقه مرکزی/جنوبی برزیل انجام شده است نمونه گیری شامل اطلاعات ۸۸ کارخانه است که تقریباً ۲۰۰ میلیون تن نیشکر را در منطقه مرکزی/جنوبی (CS) فرآوری کردند. داده‌های محصول سال ۱۹-۲۰۱۸ مربوط به دوره منتهی به ۱۵ دسامبر ۲۰۱۸ می‌باشد.

آب و هوای خشک و مزارع نیشکر

برداشت نیشکر منطقه CS در نیمه نخست ماه دسامبر ۲۰۱۸ به تقریباً ۵۵۷ میلیون تن نیشکر رسید و محصول فصل ۱۹-۲۰۱۸ در ۳۱ مارس با ۵۷۰ میلیون تن به پایان می‌رسد. این رقم، کاهش تقریباً ۴/۳۶ درصدی را نسبت به آمار ۵۹۶ میلیون تنی فصل قبل نشان می‌دهد. این کاهش می‌تواند به خشکسالی ابتدای فصل ۱۹-۲۰۱۸ در مناطق اصلی کشت و پرورش

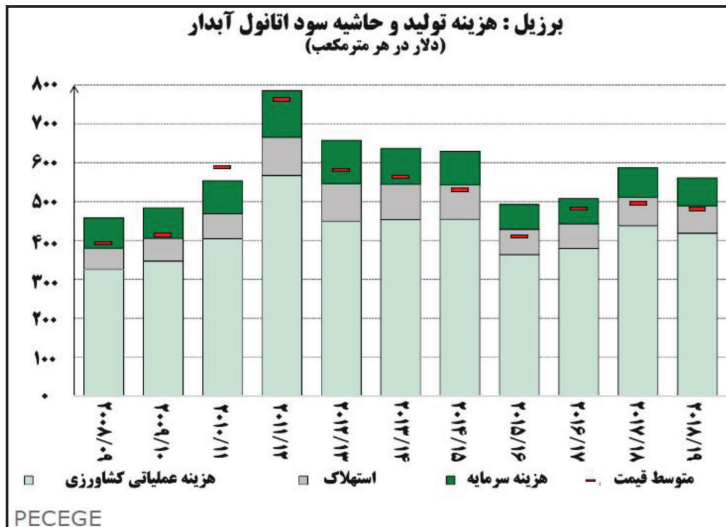
برزیل: هزینه‌های تولید نیشکر منطقه مرکزی/جنوبی (دلار-تن)

شرح	۲۰۰۹/۱	۲۰۱۰/۱	۲۰۱۱/۱۲	۲۰۱۲/۱۳	۲۰۱۳/۱	۲۰۱۴/۱	۲۰۱۵/۱	۲۰۱۶/۱	۲۰۱۷/۱۸	۲۰۱۸/۱۹
بهره‌وری کشاورزی (تن-هکتار)	۸۸/۷۰	۸۲/۱۰	۶۸/۷۰	۷۴/۴۰	۷۹/۶۰	۷۳/۸۰	۸۴/۲۰	۷۸/۱۰	۷۶/۴۰	۷۳/۵۰
کیفیت مواد اولیه (کیلوگرم TRS در هر تن نیشکر)	۱۲۹/۵۶	۱۴۰/۵۰	۱۳۷/۵۴	۱۳۵/۵۷	۱۳۳/۳۸	۱۳۶/۴۵	۱۳۰/۵۱	۱۳۳/۰۳	۱۳۶/۶۰	۱۳۸/۶۹
نرخ تبدیل رتال به دلار	۱/۹۹	۱/۷۶	۱/۶۷	۱/۹۶	۲/۱۶	۲/۳۵	۳/۳۴	۳/۴۸	۳/۱۹	۳/۶۸
مکانیزاسیون	۸/۶۱	۸/۶۳	۱۳/۰۶	۱۲/۰۳	۱۱/۸۶	۱۱/۴۱	۸/۶۶	۹/۲۶	۹/۷۷	۹/۵۴
نیروی کار	۱/۷۲	۴/۹۹	۳/۷۷	۲/۷۱	۲/۷۲	۲/۵۹	۱/۸۳	۱/۵۴	۲/۲۵	۲/۰۵
نهادها	۱/۷۲	۲/۳۰	۳/۵۲	۳/۲۷	۲/۶۸	۲/۸۶	۲/۳۲	۲/۳۳	۳/۲۷	۳/۶۱
اجاره	۲/۸۰	۴/۵۷	۷/۷۰	۴/۶۷	۴/۷۴	۴/۸۴	۴/۶۵	۴/۹۶	۵/۹۸	۵/۰۳
هزینه‌های اداری	۱/۱۲	۱/۲۷	۲/۲۵	۱/۹۲	۱/۷۲	۲/۴۸	۱/۰۴	۱/۰۰	۱/۲۸	۱/۲۳
استهلاک	۴/۴۵	۵/۶۷	۹/۰۲	۹/۴۱	۸/۷۳	۸/۷۵	۵/۹۰	۵/۴۱	۷/۸۵	۶/۹۷
اجرت زمین و سرمایه	۳/۴۵	۴/۵۵	۶/۷۹	۷/۲۱	۵/۱۶	۴/۸۷	۳/۳۴	۳/۳۰	۶/۹۶	۶/۱۸
کل هزینه	۲۳/۸۸	۳۱/۹۸	۴۶/۱۱	۴۱/۲۱	۳۷/۶۰	۳۷/۸۱	۲۷/۷۵	۲۷/۸۰	۳۷/۳۶	۳۴/۶۱

ماخذ: PECEGE

بودند. در سایر سال‌ها، هزینه کل تولید بالاتر از قیمت اتانول بوده است. احتمال می‌رود وخامت اوضاع در بازار شکر تداوم داشته و اتانول همچنان از حاشیه‌های اقتصادی خوبی برای کارخانه‌های برزیلی برخوردار باشد. علاوه بر این، انتظار می‌رود به دلیل بهبود شرایط اقتصادی برزیل، تقاضای سوخت از چرخه اتانول کشور طی سال ۲۰۱۹ افزایش یابد. چرا که فضا برای افزایش مصرف سوخت در برزیل وجود دارد.

منافع محدود شده صادرات برق

تولید و صادرات انرژی الکتریکی توسط بخش شکر برزیل در سال‌های اخیر افزایش یافته است. این واحدها در خلال سالهای ۲۰۰۸ تا ۲۰۱۸ صادرات سالانه الکتریسیته زیستی خود را از ۴/۴ تراوات ساعت (TWh) به ۲۱/۶ تراوات ساعت افزایش دادند که رقم اخیر نسبت به سال ۲۰۱۷، رشد ۰/۶ درصدی را نشان می‌دهد. با این حال، هنوز از پتانسیل‌های موجود برای تولید همزمان برق استفاده زیادی نشده است. علیرغم نقدشوندگی بالا و نوسان پایین قیمت برق، گروه بزرگی از کارخانجات هنوز به طور کامل از پتانسیل تولید همزمان برق‌شان بهره نمی‌برند. در سال ۲۰۱۸-۱۹ میانگین قیمت هر مگاوات برق در منطقه مرکزی/جنوبی معادل ۶۱/۸۸ دلار و میانگین تولید معادل ۴۳/۶۷ کیلووات ساعت به ازای هر تن نیشکر بوده است. از این رو تخمین زده می‌شود که با فروش بیوالکتریک، هر تن نیشکر درآمدی در حدود ۲/۷ دلار ایجاد کند. تولید انرژی الکتریکی از باگاس اضافی، به یک دارایی مهم برای کارخانجات شکر و اتانول برزیل تبدیل شده است. کوجن در سال ۲۰۱۸-۱۹ به طور متوسط درآمدی در حدود ۶/۵ میلیون دلار برای هر کارخانه داشت. یک کارخانه معمولی در برزیل به دلیل تولید همزمان الکتریسیته، دارای جریان نقدی مثبت است در حالی که جریان نقدی در واحدهای مشابه فاقد تولید الکتریسیته، منفی است.

چشم‌انداز

ساختار سرمایه‌های صنعت شکر برزیل منفی است و در حال حاضر، بازده سرمایه‌گذاری پایین‌تر از هزینه سرمایه است. سودآوری و تولید ارزش در دارایی به شدت تحت تأثیر کاهش قیمت محصولات، به ویژه شکر بوده است. از کارایی و بهره‌وری صنعت شکر این کشور در دهه گذشته کاسته شده است. اشتیاق توسعه در کوتاه‌مدت کمتر و کارخانه‌ها اولویت را به سرمایه‌گذاری‌هایی می‌دهند که حاشیه سود عملیاتی و بهره‌وری دارایی‌هایشان را بهبود بخشد، چه در بخش کشاورزی و یا بخش صنعتی زنجیره تأمین. از سوی دیگر، سیاست ملی سوخت‌های زیستی و تقاضای جهانی شکر ممکن است باعث ایجاد انگیزه برای گسترش ظرفیت تولید در سال‌های آینده شود.

با توجه به کاهش قیمت نفت در بازارهای بین‌المللی و سیاست قیمت‌گذاری پتروبراس، رقابت‌پذیری کمتر اتانول آبدار در مقایسه با بنزین قابل انتظار است. بنابراین پیش‌بینی می‌شود کارخانه‌های تولیدی در فصل ۲۰۱۹-۲۰ سهم بیشتری از تولید نیشکر خود را (در مقایسه با سال ۲۰۱۸-۱۹) برای تولید شکر اختصاص دهند. با این حال، حتی در این سناریو، سهم اتانول بیش از ۵۰ درصد خواهد بود. به دلیل افزایش سطح کاشت نیشکر ۱۸ ماهه (مزارع پلنت)، برآوردها نشان‌دهنده کاهش حدود ۱/۱ درصدی سطح قابل برداشت برای محصول ۲۰۱۹-۲۰ در منطقه مرکزی/جنوبی است. کشت مزارع پلنت بین ماه‌های ژانویه تا مارس ۲۰۱۹ به حدود ۸۹,۰۰۰ هکتار رسید که افزایش ۲ درصدی نسبت به سال قبل را نشان می‌دهد. به این ترتیب، پیش‌بینی می‌شود که میانگین سن مزارع نیشکر از ۳/۷۲ سال در فصل ۲۰۱۸-۱۹ به ۳/۶۶ سال در فصل ۲۰۱۹-۲۰ کاهش یابد که این موضوع، تأثیر مثبتی (در حدود ۰/۵ تن در هکتار) بر متوسط بهره‌وری مورد انتظار خواهد داشت.

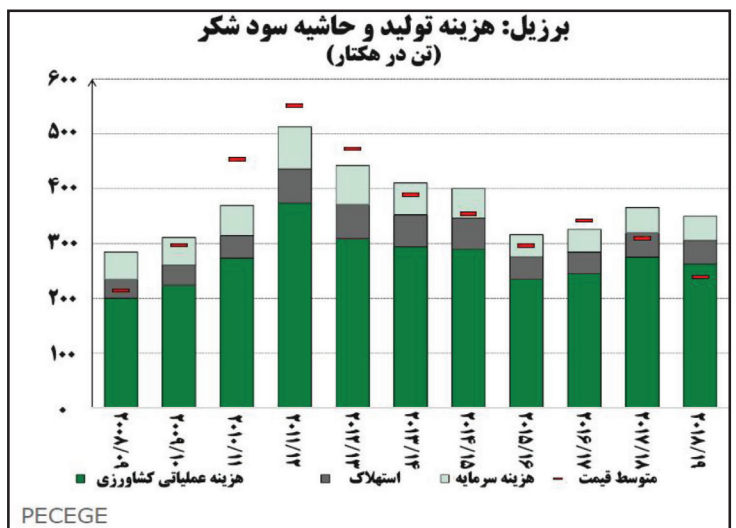
سناریوهای مبتنی بر محصول قبلی، با توجه به بهره‌وری کشاورزی متفاوت است چراکه محصول به شدت متأثر از شرایط آب و هوای خشک موجود تا سپتامبر ۲۰۱۸ بوده است. انتظار می‌رود که عملکرد هر هکتار مزارع نیشکر در سال ۲۰۱۹-۲۰ به دلیل جوان‌تر شدن مزارع، شرایط آب و هوایی مطلوب‌تر و بهبود شیوه‌های مدیریتی افزایش یابد. وجود این سه متغیر، برای تضمین افزایش بهره‌وری محصول سال ۲۰۱۹-۲۰ اساسی خواهند بود.

علاوه بر این، افزایش قیمت گازوئیل نیز عاملی برای رشد هزینه‌های بخش صنعت نیشکر در سال زراعی ۲۰۱۸-۱۹ بوده است. عملیات مکانیکی در این بخش بسیار مهم است، مخصوصاً در زمینه کاشت و برداشت. قیمت‌های بازار جهانی در دوره آوریل/دسامبر کاهش یافت. با این حال، قیمت داخلی گازوئیل به دلیل کاهش حدود ۱۵/۳۵ درصدی ارزش رفال در برابر دلار آمریکا، با ۱۰/۳۲ درصد افزایش مواجه شد.

این بخش همچنین به شدت از افزایش قیمت لاستیک، کود و مواد شیمیایی کشاورزی تحت فشار قرار دارد. قیمت‌های بازار جهانی (برحسب دلار آمریکا) برای کودهای شیمیایی به دلیل رکود تراز جهانی، افزایش تقاضا و کاهش موجودی، با افزایش همراه بوده است.

تأثیر صادرات ضعیف بر کاهش حاشیه سود شکر

سهم شکر از نیشکر خرد شده در فصل ۲۰۱۸-۱۹ با رسیدن به رقم ۳۶ درصد پایین‌ترین سطح خود طی ده سال گذشته را تجربه کرد. دلیل این موضوع را می‌توان به کاهش صادرات محصول نسبت داد. برزیل طی ماه‌های آوریل تا نوامبر ۲۰۱۷-۱۸ معادل ۲۱/۲ میلیون تن شکر صادر کرد که این رقم با ۲۹ تن کاهش به حدود ۱۵ میلیون تن در سال ۲۰۱۸-۱۹ رسید. هزینه نهایی تولید شکر از قیمت تولید (یعنی درآمد نهایی) آن فراتر رفت. به علت وجود مازاد جهانی، قیمت شکر بشدت کاهش یافت. میانگین سالانه قیمت دریافتی برای شکر خام در سال ۲۰۱۸، به طور قابل توجهی پایین‌تر از سال ۲۰۱۷ بود و از ۳۰۹/۰۸ دلار به ازای هر تن در سال ۲۰۱۷ به ۲۳۹/۰۴ دلار رسید که یک کاهش ۲۲/۶۶ درصدی در قیمت دریافتی توسط کارخانجات را نشان می‌دهد. قیمت‌های شکر تصفیه شده نیز مسیر مشابهی را دنبال کرد. در عین حال، هزینه کل تولید شکر به ۳۴۹/۹۸ دلار در هر تن برای سال زراعی ۲۰۱۸-۱۹ رسید. قیمت مذکور برای جبران ۲۶۲/۸۲ دلاری هزینه‌های عملیاتی تولید کافی نبود. این ضعیف‌ترین حاشیه سود تولید در دهه گذشته است.

هزینه‌های تولید به واسطه مصرف کمتر نیشکر و عدم تکمیل ظرفیت فرآوری آن، افزایش یافت. افزایش سطح بهره‌برداری از ظرفیت‌ها، هزینه فرآوری صنعت را کاهش می‌دهد. کاهش هزینه‌های ثابت برای کاهش ریسک عملیاتی کارخانجات شکر بسیار مهم است.

لازم به ذکر است که این نتایج، نشان‌دهنده میانگین بخشی است و نمی‌توان آن را به همه کارخانجات تعمیم داد، زیرا کارخانه‌های برزیلی کاملاً ناهمگن هستند. بین کارخانجات تفاوت‌های فنی و اقتصادی زیادی وجود دارد. در حقیقت، شکاف بین شرکت‌های بدون مشکل و شرکت‌های دارای مشکلات مالی، در حال افزایش است، به ویژه در شرایطی که قیمت‌ها پایین و تحت فشار باشند.

حاشیه سود اتانول و پیشرفت‌های امیدوارکننده در راه بهبود

در فصل شکر ۲۰۱۸-۱۹ انعطاف‌پذیری کارخانه‌های برزیلی برای تولید شکر و اتانول ثابت شد. میزان تولید اتانول از ۴۷ درصد سال ۲۰۱۷-۱۸ به رقم ۶۴ درصد در سال ۲۰۱۸-۱۹ رسید. آسیاب‌ها تخصیص بیشتر نیشکر به اتانول را از سپتامبر ۲۰۱۷ آغاز کردند و دلیل آن، کاهش قیمت شکر در بازارهای جهانی و تغییر سیاست قیمت‌گذاری بنزین در بازار داخلی و همزمان شدن آن با افزایش ارزش نفت در بازار جهانی بود.

این عوامل کمک کردند تا اتانول سوختی برای بازارهای داخلی طی دوره ۲۰۱۸-۱۹ به عنوان مهم‌ترین دارایی بخش شکر برزیل تعیین شود.

هزینه تولید هر متر مکعب اتانول آبدار در فصل ۲۰۱۸-۱۹ معادل ۵۶۱/۱۹ دلار بود که پایین‌تر از ۵۸۶/۶۷ دلار سال قبل است. با این حال، متوسط قیمت برای تولید اقتصادی سودآور کارخانجات کافی نبود. اما نتایج مربوط به اتانول آبدار بهتر از محصولات سال قبل (۹۱/۵۹ دلار در مقابل ۸۸/۱۱ دلار) شد که پوشش هزینه عملیاتی تولید کافی بود. در ده دوره زراعی گذشته، کارخانجات تنها در سال ۲۰۱۰-۱۱ شاهد نتایج مثبت

به شکر ربط مستقیم ندارد، اما مهم است

آینده که تا سال ۲۰۲۰ رخ می‌دهد استفاده کرده و پایه‌های تولید داخل را سفت‌تر کند. علاوه بر این همان‌طور که پیش‌بینی می‌شود نرخ تبدیل دلار به ریال در سال‌های آتی روند فزاینده‌ای دارد و این به نفع تولید داخلی است. صنعت شکر می‌تواند با برنامه‌ریزی و اطمینان از اینکه دولت نمی‌خواهد قیمت ارز را دستکاری کند از این وضعیت استفاده کند و مزیت‌های خود را اثبات کند. اما این جدول و ارقام آن همچنین به تولیدکنندگان شکر و سایر بنگاه‌ها هشدار می‌دهد که اقتصاد ایران کوچک‌تر می‌شود و قدرت خرید شهروندان کاهش می‌یابد و همین نکته ممکن است در خرید محصولات مؤثر باشد. به طور مثال می‌توان پیش‌بینی کرد که مصرف شیرینی، شکلات و بستنی کاهش یابد و به همین دلیل کاهش خرید شکر نیز احتمال دارد. جدول زیر را باید در کنون توجه قرار داد و از آن غفلت نکرد.

سال ۱۳۹۶ (۲۰۱۷) به ۱۶/۱ در سال ۱۳۹۹ (۲۰۲۰) می‌رسد. روند فزاینده بدهی عمومی دولت از ۵۸۵ هزار میلیارد تومان به ۸۶۹ هزار میلیارد تومان از سال ۱۳۹۶ تا ۱۳۹۹ نیز از ارقام قابل توجه در این جدول است. همان‌طور که ارقام این جدول نشان می‌دهند سرانه تولید ناخالص داخلی کاهش می‌یابد و رشد اقتصادی نیز منفی است. مجموعه آمار و ارقام یادشده و همچنین مسایل مهم در حوزه سیاست خارجی مؤید این است که صنعت قند و شکر همچون سایر صنایع و فعالیت‌ها روزگار آسانی ندارد. این وضعیت برای کل کشور البته آسیب‌ساز است اما واقعیت این است که صنعت شکر می‌تواند از فضای موجود به شرط اینکه برنامه‌ریزی مرتبی داشته باشد و تصمیم‌های از پیش اندیشیده داشته باشد در موقعیت مناسبی قرار گیرد. صنعت شکر به طور مثال می‌تواند از کاهش واردات در سال‌های

مدیران و صاحبان کارخانه‌های قند و شکر مثل مدیران سایر صنایع و فعالیت‌های صنعتی علاقمندند که تحولات کلان اقتصاد را رصد کرده و از دل اقلام و ارقام شاخص‌های اقتصادی راه خود را پیدا کنند. واقعیت این است که آمارها و اطلاعات اقتصاد سیاسی ایران به دلیل اصرار ایران بر روی عنصر استقلال طلبی در وضعیت ابهام قرار دارد و نمی‌توان چشم‌انداز مناسبی را دید. تشدید تحریم‌ها از سوی آمریکا بخش‌های مهمی از فعالیت‌های نفت و گاز و ارز ایران را با آسیب جدی مواجه می‌کند. از طرف دیگر برخی پیش‌بینی‌ها از تحولات شاخص‌ها نشان می‌دهد که باید کمربندها را سفت بست. جدول زیر که پیش‌بینی برخی از مهمترین شاخص‌های اقتصاد ایران از سوی صندوق بین‌المللی پول است نشان می‌دهد نرخ تورم فزاینده‌ای بر اقتصاد ایران حاکم خواهد شد. علاوه بر این نرخ بیکاری از ۱۱/۸ درصد در

۳۴ شاخص اقتصاد زیر ذره‌بین

ردیف	متغیر	واحد سنجش	۲۰۱۷-۱۳۹۶	۲۰۱۸-۱۳۹۷	۲۰۱۹-۱۳۹۸	۲۰۲۰-۱۳۹۹
۱	تولید ناخالص داخلی به قیمت‌های ثابت	هزار میلیارد تومان	۶۹۴	۶۶۷	۶۲۷	۶۲۸
۲	تولید ناخالص داخلی به قیمت‌های ثابت	درصد تغییر	۲,۷	-۳,۹	-۶,۰	۰,۲
۳	تولید ناخالص داخلی به قیمت‌های جاری	هزار میلیارد تومان	۱۴۸۱	۱۸۹۵	۲۴۲۹	۳۱۸۹
۴	تولید ناخالص داخلی به قیمت‌های جاری	میلیارد دلار	۴۳۱	۴۵۲	۴۸۵	۴۹۶
۵	تولید ناخالص داخلی به قیمت‌های جاری	میلیارد دلار، برابری قدرت خرید، دلار بین‌المللی	۱,۶۴۰	۱,۶۱۱	۱,۵۴۱	۱,۵۷۶
۶	سرانه تولید ناخالص داخلی به قیمت‌های ثابت	میلیون تومان	۸,۵۲	۸,۰۹	۷,۵۳	۷,۴۶
۷	سرانه تولید ناخالص داخلی به قیمت‌های ثابت	برابری قدرت خرید، دلار بین‌المللی ۲۰۱۱	۱۸,۳۰۳	۱۷,۳۸۴	۱۶,۱۶۱	۱۶,۰۲۴
۸	سرانه تولید ناخالص داخلی به قیمت‌های جاری	میلیون تومان	۱۸,۱۹	۲۳,۰۰	۱۹,۱۷	۳۷,۸۹
۹	سرانه تولید ناخالص داخلی به قیمت‌های جاری	دلار آمریکا	۵,۲۹۰	۵,۴۹۱	۵,۸۲۰	۵,۸۹۱
۱۰	سرانه تولید ناخالص داخلی به قیمت‌های جاری	برابری قدرت خرید، دلار بین‌المللی	۲۰,۱۳۶	۱۹,۵۵۷	۱۸,۵۰۵	۱۸,۷۳۰
۱۱	تولید ناخالص داخلی بر اساس برابری قدرت خرید سهم از جهان	درصد	۱,۲۸	۱,۱۹	۱,۰۹	۱,۰۵
۱۲	نرخ تبدیل برابری قدرت خرید	تومان به ازای دلار بین‌المللی	۹,۰۳۱	۱۱,۷۶۴	۱۵,۷۶۶	۲۰,۲۳۴
۱۳	کل سرمایه‌گذاری	هزار میلیارد تومان	۵۲۹	۷۲۶	۹۴۷	۱,۲۰۳
۱۴	کل سرمایه‌گذاری به قیمت‌های ثابت*	هزار میلیارد تومان	۲۴۸	۲۵۶	۲۴۴	۲۳۷
۱۵	کل سرمایه‌گذاری	درصدی از GDP	۳۵,۷	۳۸,۳	۳۹,۰	۳۷,۷
۱۶	ناخالص پس‌انداز داخلی	درصدی از GDP	۳۹,۵	۴۲,۶	۳۸,۶	۳۷,۱
۱۷	تورم (میانگین تغییرات قیمت)	درصد تغییر	۹,۶	۳۱,۲	۳۷,۲	۳۱,۰
۱۸	تورم (در پایان دوره)	درصد تغییر	۸,۳	۵۱,۱	۳۱,۲	۳۰,۰
۱۹	حجم واردات کالاها و خدمات	درصد تغییر	۱۲,۷	-۹,۱	-۱۰,۵	-۲,۴
۲۰	حجم واردات کالاها	درصد تغییر	۱۳,۹	-۹,۱	-۱۰,۵	-۲,۴
۲۱	حجم صادرات کالاها و خدمات	درصد تغییر	۱,۶	-۱۴,۴	-۲۲,۶	۴,۴
۲۲	حجم صادرات کالاها	درصد تغییر	۱,۸	-۱۴,۹	-۱۱,۰	۵,۰
۲۳	نرخ بیکاری	سهم از کل نیروی کار	۱۱,۸	۱۳,۹	۱۵,۴	۱۶,۱
۲۴	جمعیت	میلیون نفر	۸۱,۴	۸۲,۴	۸۳,۳	۸۴,۱
۲۵	درآمد عمومی دولت	هزار میلیارد تومان	۲۵۹,۶	۲۶۸,۴	۳۲۶,۱	۴۳۲,۶
۲۶	درآمد عمومی دولت	درصدی از GDP	۱۷,۵	۱۴,۱	۱۳,۴	۱۳,۶
۲۷	مصارف عمومی دولت	هزار میلیارد تومان	۲۸۶,۵	۳۴۱,۸	۴۲۳,۶	۵۶۳,۴
۲۸	مصارف عمومی دولت	درصدی از GDP	۱۹,۴	۱۸,۰	۱۷,۴	۱۷,۷
۲۹	خالص مطالبات/بدهی‌های عمومی دولت	هزار میلیارد تومان	۲۶,۹	-۷۳,۵	-۹۷,۵	-۱۳۰,۷
۳۰	خالص مطالبات/بدهی‌های عمومی دولت	درصدی از GDP	-۱,۷	-۳,۸	-۴,۰	-۴,۱
۳۱	خالص مطالبات/بدهی‌های اولیه عمومی دولت	هزار میلیارد تومان	-۲۴,۶	-۶۶,۵	-۸۲,۸	-۹۷,۸
۳۲	خالص مطالبات/بدهی‌های اولیه عمومی دولت	درصدی از GDP	-۱,۷	-۳,۵	-۳,۴	-۳,۱
۳۳	خالص بدهی عمومی دولت	هزار میلیارد تومان	۴۲۷,۲	۵۱۵,۵	۶۶۹,۵	۸۵۱,۴
۳۴	خالص بدهی عمومی دولت	درصدی از GDP	۳۹,۵	۳۳,۲	۳۰,۰	۲۷,۳
۳۵	خالص بدهی عمومی دولت	هزار میلیارد تومان	۵۸۵,۳	۶۲۸,۸	۷۲۹,۷	۸۶۹,۴
۳۶	ناخالص بدهی عمومی دولت	درصدی از GDP	۳۹,۵	۳۳,۲	۳۰,۰	۲۷,۳
۳۷	تراز حساب جاری	میلیارد دلار آمریکا	۱۶,۵	۱۹,۵	-۱,۸	-۳,۱
۳۸	تراز حساب جاری	درصدی از GDP	۳,۸	۴,۳	-۰,۴	-۰,۶

* صندوق بین‌المللی پول - معاونت اقتصادی اتاق تهران

* بر اساس ضریب تعدیل تولید ناخالص داخلی، حقیقی شده است. سال‌های میلادی متناظر با سال مالی هر کشوری تنظیم شده و ارقام مربوط به سال مالی ایران است.

پیام نوروزی به مناسبت آغاز سال ۱۳۹۸ من شعار امسال را «رونق تولید» قرار دادم

ادامه از صفحه اول

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با تأکید مجدد بر اینکه اولویت و مسئله فوری و جدی کشور، مسئله اقتصاد است، از «کاهش ارزش پول ملی» «قدرت خرید مردم» و «کم‌کاری و یا تعطیل بعضی کارخانجات» به‌عنوان مشکلات مهم اقتصاد کشور یاد و تأکید کردند: بر اساس مطالعه و همچنین نظرات کارشناسان، کلید حل همه این مشکلات «توسعه تولید ملی» است.

رهبر انقلاب اسلامی با اشاره به استقبال مردم از شعار سال ۹۷ یعنی «حمایت از کالای ایرانی» و آثار مثبت آن، افزودند: امسال، مسئله محوری و اصلی، مسئله «تولید» است، زیرا اگر تولید جریان یابد، هم مشکلات معیشتی و اشتغال حل می‌شود، هم موجب استغنائی کشور از بیگانگان و دشمنان خواهد شد و حتی می‌تواند مشکل ارزش پول ملی را تا حدود زیادی برطرف کند، بنابراین من شعار امسال را «رونق تولید» قرار دادم. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای همگان را به تلاش برای رونق تولید در کشور فراخواندند و ابراز امیدواری کردند با گسترش چشمگیر و محسوس این تلاش در طول سال، مشکل اقتصادی در مسیر حل شدن قرار بگیرد.

ایشان با درود به ارواح مطهر امام راحل و شهیدان سرفراز، و با سلام به پیشگاه حضرت ولی‌عصر (عج)، دعای آن بزرگوار و سعادت ملت ایران و همه ملت‌هایی که نوروز را گرمای می‌دارند، از خداوند متعال مسألت کردند.

متن کامل پیام ایشان درباره رونق تولید داخلی به شرح زیر است:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

یا مقلب القلوب و الابصار یا مدبر اللیل و النهار یا محول الحول و الاحوال حول حالنا الی احسن الحال.

خدا را شکر گزارم که مقدر فرمود امسال هم عید نوروز را که با میلاد مسعود امیر مؤمنان و مولای متقیان همزمان شده است، به ملت عزیز ایران تبریک عرض کنم؛ عیدتان مبارک هم‌میهنان عزیز! امیدوارم همه شما با سعادت، با سلامت جسمی، با دل شاد و با توفیقات روزافزون مادی و معنوی ان‌شاءالله این سال جدید را بگذرانید. تبریک ویژه عرض می‌کنم به خانواده معظم شهیدان و به جانبازان عزیز و خانواده‌های آنها، و درود فراوان می‌فرستم به روح مطهر امام بزرگوار و ارواح مطهر شهیدان.

سال پرماجرایی را گذرانیدیم. در این سالی که گذشت، ملت ایران به معنی واقعی خوش درخشید. دشمنان نقشه‌ها کشیده بودند، نقشه‌ها داشتند برای ملت ایران. صلابت ملت و بصیرت ملت و همت جوانان، نقشه‌های دشمنان را خنثی کرد. در مقابل تحریم‌های شدید و به قول خودشان بی‌سابقه آمریکا و اروپا، ملت ایران، هم در عرصه سیاسی، هم در عرصه اقتصادی یک واکنش محکم و مقتدرانه‌ای از خود نشان داد.

در عرصه سیاسی، مظهر این واکنش راه‌پیمایی عظیم بیست‌و‌دوم بهمن و موضع‌گیری‌های مردم در طول ماه‌های این سال بود. مظهر موضع‌گیری تقابل اقتصادی، عبارت است از: افزایش ابتکارات علمی و

فنی، افزایش چشمگیر شرکت‌های دانش‌بنیان، افزایش تولیدات زیربنایی و اساسی داخلی که از جمله همین چند روز قبل از این، افتتاح فازهای متعدد گاز جنوب کشور و قبل از آن، افتتاح پالایشگاه بزرگ بندرعباس و از این قبیل کارهایی که انجام گرفته، بود. بنابراین ملت در مقابل دشمنی دشمنان و خیانت دشمنان توانست قدرت خود، هیبت خود، و عظمت خود را نشان بدهد و آبروی ملت ما و آبروی انقلاب ما و آبروی نظام جمهوری اسلامی ما بحمدالله افزایش پیدا کرد.

مشکل اساسی کشور، همچنان مشکل اقتصادی است؛ بخصوص در این ماه‌های اخیر، مشکلات معیشتی مردم زیاد شد. بخشی از اینها مربوط است به مدیریت‌های نارسا در زمینه مسائل اقتصادی که اینها حتماً بایستی جبران بشود. برنامه‌هایی وجود دارد، تدابیری اندیشیده شده که ان‌شاءالله این تدابیر در طول سال جاری، سالی که امروز از این لحظه شروع می‌شود - سال ۹۸ - بایستی به ثمر بنشیند و مردم آثار آن را احساس بکنند. آنچه من عرض می‌کنم، این است که مسئله فوری کشور و مسئله جدی کشور و اولویت کشور فعلاً مسئله «اقتصاد» است. در مسئله اقتصاد مسائلی که داریم زیاد است: بحث کاهش ارزش پول ملی یک مسئله مهم است، بحث قدرت خرید مردم همین‌جور، بحث مشکل کارخانجات و کم‌کاری و احیاناً تعطیل بعضی از کارخانجات از این قبیل است. اینها مشکلات است. آنچه من مطالعه کردم و از نظر کارشناس‌ها استفاده کردم، کلید این همه، عبارت است از «توسعه تولید ملی».

سال ۹۷ را ما سال «حمایت از کالای ایرانی» اعلام کردیم. نمی‌توانم بگویم که این شعار به طور کامل عملی شد، اما می‌توانم بگویم این شعار به صورت وسیعی مورد توجه قرار گرفت و در بسیاری از موارد، این شعار از سوی مردم مورد استقبال قرار گرفت و عمل شد و همین قطعاً تأثیر خواهد داشت. امسال مسئله «تولید» مطرح است. می‌خواهم مسئله تولید را به عنوان محور فعالیت قرار بدهم. مقصود خود از تولید را ان‌شاءالله در سخنرانی روز اول سال توضیح خواهم داد که منظور از تولید چیست. تولید اگر چنانچه به راه بیفتد، هم می‌تواند مشکلات معیشتی را حل کند، هم می‌تواند استغنائی کشور از بیگانگان و دشمنان را تأمین کند، هم می‌تواند مشکل اشتغال را برطرف کند، هم حتی می‌تواند مشکل ارزش پول ملی را تا حدود زیادی برطرف کند. مسئله تولید به نظر من مسئله محوری امسال است؛ لذا من شعار را امسال این قرار دادم: «رونق تولید». باید همه تلاش کنند تولید در کشور رونق پیدا کند. از اول سال تا آخر سال ان‌شاءالله این معنا به صورت چشمگیری در کشور محسوس باشد. اگر این [طور] شد، امیدواریم که ان‌شاءالله حل مشکل اقتصادی راه بیفتد.

سلام و صلوات و درود قلبی خودم را به پیشگاه ولی‌عصر (ارواحنا فداء) عرض می‌کنم و دعای آن بزرگوار را برای شما ملت عزیز مسألت می‌کنم و سعادت ملت ایران و همه ملت‌هایی که نوروز را گرمای می‌دارند، از خدای متعال مسألت می‌کنم. والسلام‌علیکم و رحمه‌الله وبرکاته

تهدید امنیت غذایی کشور با احیای وزارت بازرگانی

در حالی دولت بر ضرورت احیای وزارت بازرگانی تأکید دارد که این اقدام منجر به تأمین غذای مردم با واردات جای تولید داخل در اوج تحریم‌ها خواهد شد، کاری که چین برعکس آن را انجام داد و در جنگ تجاری با آمریکا پیروز شد. در هفته‌های اخیر و با پیگیری‌های دولت، طرح جدیدی برای تفکیک وزارت صنعت، معدن و تجارت و احیای وزارت بازرگانی در مجلس شورای اسلامی دست بررسی است. این برای چهارمین بار در دو سال اخیر است که طرح یا لایحه‌ای درباره این موضوع در مجلس بررسی می‌شود. اصرار دولت بر احیای وزارت بازرگانی در حالی است که طبق اعلام اداره کل قوانین مجلس مغایر اصول ۱۰ و ۷۵ قانون اساسی، ماده ۲۸ قانون برنامه ششم توسعه، سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی و سیاست‌های کلی نظام اداری کشور است و باعث بزرگ شدن ساختارهای دولت می‌شود. علاوه بر این، کارشناسان با اشاره بر تجارب قبلی داخلی تأکید دارند احیای وزارت بازرگانی باعث رونق واردات و به حاشیه رفتن تولید داخلی خواهد شد.

بر اساس این گزارش، نگاهی به تجربیات جهانی هم نشان می‌دهد در کشورهای توسعه یافته هم عموماً ساختار ادغام یافته تولید و تجارت وجود دارد که مؤید ساختارهای فعلی دولت در یکپارچه‌سازی تولید و بازرگانی است. در عمده کشورهای، سیاست‌گذاری‌ها به گونه‌ای است که بخش تجارت و بازرگانی در خدمت تقویت بخش‌های صنعتی و کشاورزی و همسو با آنها قرار دارد و سیاست‌های تجاری با هدف افزایش بازار محصولات داخلی، در خدمت اقتصادی کردن تولید است. بسیاری از کشورها به خصوص کشورهای جنوب شرق آسیا مانند چین، نه تنها از الگوی تجمیع وزارت‌خانه‌های صنعت و تجارت در یک وزارتخانه استفاده کرده‌اند، بلکه وظایف بازرگانی محصولات کشاورزی این کشورها نیز در اختیار وزارت کشاورزی آنها قرار گرفته است. به عنوان مثال، چین به عنوان یکی از بزرگ‌ترین تولیدکنندگان محصولات کشاورزی در جهان، ابتکار عمل در حوزه بازرگانی محصولات کشاورزی را به مدیر بخش تولیدکننده یعنی وزارت کشاورزی واگذار کرده است. این دقیقاً همان ساختاری است که در حال حاضر در کشور وجود دارد و در صورت احیای وزارت بازرگانی، از بین خواهد رفت.

شکست آمریکا در جنگ تجاری با چین

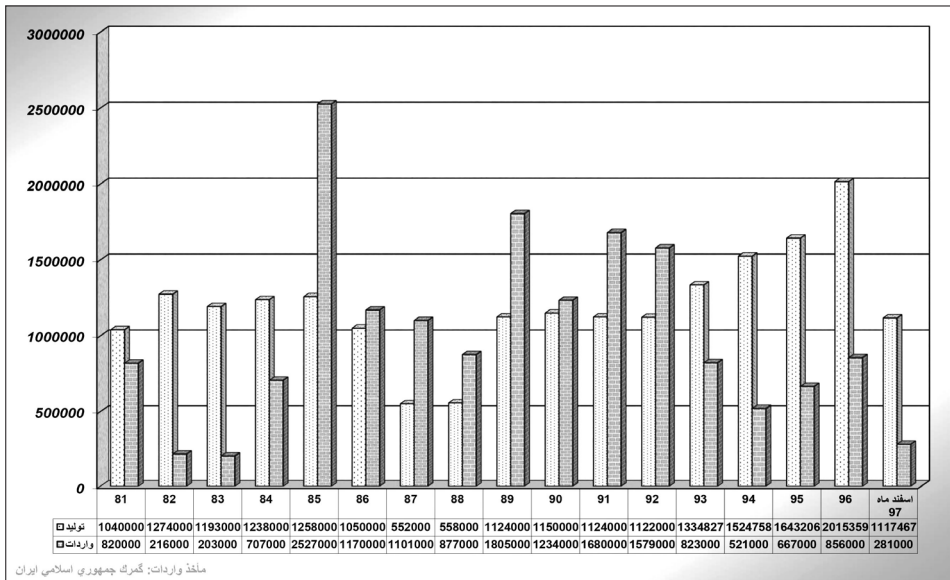
جالب است بدانید چینی‌ها دقیقاً با تکیه بر این ساختار و با اتخاذ سیاست‌هایی هوشمندانه توانستند در جنگ تجاری با آمریکا در سال ۲۰۱۸ موفق شوند و آمریکایی‌ها را به پای میز مذاکره بکشانند. اما ماجرا چه بود؟ در اوایل فوریه ۲۰۱۸، دولت آمریکا تعرفه واردات فولاد و آلومینیوم را افزایش داد و سپس در چند مرحله تعرفه‌های سنگین برای کالاهای مختلف چینی وضع نمود. در واکنش به این اقدام، دولت چین تعرفه‌های سنگین برای کالاهای آمریکایی وضع کرد که محصولات کشاورزی مانند سویا، گوشت قرمز و گندم در صدر این کالاها بودند. در نتیجه، میزان صادرات این محصولات از آمریکا به چین کاسته شد. این در حالی بود که چین یکی از بزرگ‌ترین مصرف‌کنندگان سویا در جهان است که تا پیش از آغاز جنگ تجاری با آمریکا عمده وارداتش از این کشور بود.

مقامات چینی در راستای اجرای صحیح این استراتژی، هم از تولیدات داخلی خود حمایت کردند، هم با کاهش واردات سویا از آمریکا میزان واردات این محصول از سایر کشورها مانند آرژانتین و اوکراین را افزایش دادند و هم محصولاتی دیگر نظیر جو و سورگوم را جایگزین سویا در جیره مصرفی دام و طیور خود کردند. این اقدامات چین منجر به کاهش قیمت جهانی سویای آمریکایی و زیان بالای کشاورزان این کشور و نهایتاً فشار آنها به دولت خود برای مذاکره با دولت چین برای برون‌رفت از این چالش شد. در نتیجه، رییس‌جمهور آمریکا در حاشیه نشست جی ۲۰، ضمن دیدار با رییس‌جمهور چین خواستار رفع موانع تجاری دو کشور و افزایش همکاری‌ها شد. در این دیدار، ترامپ از چینی‌ها درخواست کرد سویا و برخی دیگر از محصولات کشاورزی را خارج از تعرفه‌های جدید از آمریکا خریداری کنند و رییس‌جمهور چین هم با تعیین شروطی این درخواست آمریکا را پذیرفت. در مجموع، احیای وزارت بازرگانی یعنی غذای مردم را به جای تولید داخل با واردات تأمین کنیم و خود را مستقیماً در برابر گلوله‌های تحریم آمریکا قرار دهیم، کاری که چین برعکس آن را انجام داد و در جنگ تجاری با آمریکا پیروز شد. حال باید دید نمایندگان مجلس از این تجربه چینی‌ها و بسیاری از کشورهای توسعه‌یافته درس می‌گیرند و با احیای وزارت بازرگانی مخالفت می‌کنند یا خیر؟

پس از یک دهه و ۴ برابر واردات کمتر

نمودار تولید و واردات شکر از سال ۸۰ تا پایان اسفند ماه سال ۱۳۹۷ (ارقام به تن)

نهاد دولت در ایران با همه نارسایی و کاستی‌هایی که در سطح کلان دارد اما در مجموع هنوز اصلی‌ترین نهاد اداره‌کننده کشور به حساب می‌آید. اهمیت دولت به ویژه در بخش‌های مهم و زیرمجموعه‌های آن مثل کشاورزی و یا صنعت شکر هنوز فوق‌العاده زیاد است و باید در کانون توجه باشد. دولت دوازدهم به مثابه یکی از دولت‌هایی که پس از پیروزی انقلاب اسلامی اداره جامعه را در اختیار داشته است از قاعده زیاد است و باید در کانون توجه باشد. دولت است اثرات وجودی خود را در بخش‌های گوناگون نشان دهد. این دولت در سال ۱۳۹۷ و با وجود همه فشارهایی که از بیرون برای باز کردن درهای واردات بر روی شکر خارجی می‌شد ایستادگی کرد. این ایستادگی موجب شده است تا کل واردات شکر در سال ۱۳۹۷ در عدد ۲۸۱ هزار تن متوقف شود. این میزان کمی بیشتر از ۲۵ درصد واردات سال ۱۳۸۷ است. این کاهش ۴ برابری واردات در حالی رخ داده است که در یک فرآیند ۱۰ ساله جمعیت ایران از ۷۲ میلیون نفر در سال ۱۳۸۷ به ۸۲ میلیون نفر افزایش یافته است. در صورتی که این رقم در دستور کار برای واردات بود با دست فرمان سیاست‌های نیمه دوم دهه ۱۳۸۰ باید به جای ۲۸۱ هزار تن شکر، ۵ برابر این رقم شکر وارد می‌شد و میلیون‌ها دلار ارز از کشور خارج می‌شد. عقل و منطق حکم می‌کند جدای از مسایل طبیعت از نظر سیاست‌گذاری باید با همین دست فرمان جلو رفت تا تولید داخلی رونق بگیرد.

ردیف	سال	فروردین	اردیبهشت	خرداد	تیر	مرداد	شهریور	مهر	آبان	آذر	دی	بهمن	اسفند	جمع
۱	۱۳۸۵	۱۵۴	۹۴	۱۱۱	۲۰۵	۳۰۷	۱۹۲	۱۸۷	۲۲۳	۱۹۴	۲۹۸	۲۴۰	۲۷۶	۲۴۸۱
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۱۵۴	۲۴۸	۳۵۹	۵۶۴	۸۷۱	۱۰۶۳	۱۲۵۰	۱۴۷۳	۱۶۶۸	۱۹۶۵	۲۲۰۵	۲۴۸۱	۲۴۸۱
۲	۱۳۸۶	۲۳۶	۲۲۸	۱۱۲	۵۴	۱۱۱	۱۳۳	۶۱	۵۵	۶۵	۲۷	۵۰	۳۸	۱۱۷۰
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۲۳۶	۴۶۴	۵۷۶	۶۲۰	۷۴۱	۸۷۴	۹۳۵	۹۹۰	۱۰۵۵	۱۰۸۲	۱۱۳۲	۱۱۷۰	۱۱۷۰
۳	۱۳۸۷	۲۸	۲۹	۸۸	۸۹	۱۴۹	۱۷۳	۲۴	۶۸	۶۵	۱۲۶	۱۶۹	۹۳	۱۱۰۱
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۲۸	۵۷	۱۴۵	۲۳۴	۳۸۳	۵۵۶	۵۸۰	۶۴۸	۷۱۳	۸۳۹	۱۰۰۸	۱۱۰۱	۱۱۰۱
۴	۱۳۸۸	۱۱۹	۱۰۸	۵۷	۶۴	۴۲	۳۳	۹۴	۴۶	۴۵	۷۴	۱۲۲	۷۳	۸۷۷
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۱۱۹	۲۲۷	۲۸۴	۳۴۸	۳۹۰	۴۲۳	۵۱۷	۵۶۳	۶۰۸	۶۸۲	۸۰۴	۸۷۷	۸۷۷
۵	۱۳۸۹	۶۹	۱۰۷	۱۳۲	۲۳۴	۳۱۲	۳۳۰	۱۶۱	۱۱۲	۸۰	۶۳	۷۳	۱۳۲	۱۸۰۵
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۶۹	۱۷۶	۳۰۸	۵۴۲	۸۵۴	۱۱۸۴	۱۳۴۵	۱۴۵۷	۱۵۳۷	۱۶۰۰	۱۶۷۳	۱۸۰۵	۱۸۰۵
۶	۱۳۹۰	۰	۲۴	۱۲	۶۸	۳۰۱	۳۸۴	۳۱	۱۸	۱۷	۱۸۱	۱۴۲	۵۶	۱۲۳۴
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۰	۲۴	۳۶	۱۰۴	۴۰۵	۷۸۹	۸۲۰	۸۳۸	۸۵۵	۱۰۳۶	۱۱۷۸	۱۲۳۴	۱۲۳۴
۷	۱۳۹۱	۵۰	۶۹	۱۲۱	۵۵	۱۵۴	۱۹۶	۱۹۰	۳۷	۲۲۸	۱۵۱	۳۰۷	۱۲۳	۱۶۸۱
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۵۰	۱۱۹	۲۴۰	۲۹۵	۴۴۹	۶۴۵	۸۳۵	۸۷۲	۱۱۰۰	۱۲۵۱	۱۵۵۸	۱۶۸۱	۱۶۸۱
۸	۱۳۹۲	۸۸	۱۵	۸۸	۱۱۴	۶۱	۱۵۹	۲۰۷	۱۱۵	۱۴۶	۱۳۴	۲۲۵	۲۲۷	۱۵۷۹
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۸۸	۱۰۳	۱۹۱	۳۰۵	۳۶۶	۵۲۵	۷۳۲	۸۴۷	۹۹۳	۱۱۲۷	۱۳۵۲	۱۵۷۹	۱۵۷۹
۹	۱۳۹۳	۱۶۵	۱۳۷	۲۱۱	۵۷	۴۰	۶۷	۴۷	۱۹	۸۰	۰	۰	۰	۸۲۳
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۱۶۵	۳۰۲	۵۱۳	۵۷۰	۶۱۰	۶۷۷	۷۲۴	۷۴۳	۸۲۳	۸۲۳	۸۲۳	۸۲۳	۸۲۳
۱۰	۱۳۹۴	۰	۰	۱۱،۸	۹،۲	۱۲	۷۰	۱۰،۷	۱۷۵	۲،۰۵	۲	۵	۲۴	۵۲۱
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۰	۰	۱۷،۳	۲۱	۳۳	۱۰۳	۲۱۰	۳۸۵	۳۹۰	۴۹۲	۴۹۷	۵۲۱	۵۲۱
۱۱	۱۳۹۵	۰	۰	۰	۲۵	۲۲۱	۱۷۰	۷۶	۵۰	۶۶	۶۸	۰	۱۶	۶۶۷
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۰	۰	۰	۲۵	۲۴۶	۳۹۱	۴۶۷	۵۱۷	۵۸۳	۶۵۱	۶۵۱	۶۶۷	۶۶۷
۱۲	۱۳۹۶	۰	۱۹۵	۲۲۹	۱۲۹	۱۳۸	۱۶	۰	۵۵	۰	۱۴	۰	۸۰	۸۵۶
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۰	۱۹۵	۴۲۴	۵۵۳	۶۹۱	۷۰۷	۷۰۷	۷۶۲	۷۶۲	۷۷۶	۷۷۶	۸۵۶	۸۵۶
۱۳	۱۳۹۷	۰	۳۸	۴۹	۱	۰	۰	۰	۰	۶۶	۰	۶۶	۶۱	۲۸۱
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۰	۳۸	۸۷	۸۸	۸۸	۸۸	۸۸	۸۸	۱۵۴	۱۵۴	۲۲۰	۲۸۱	۲۸۱

آمار واردات شکر از سال ۱۳۸۰ تا پایان اسفند ماه سال ۱۳۹۷ به تفکیک واردات دولتی و خصوصی

سال	بخش خصوصی	بخش دولتی	جمع واردات
۱۳۸۰	۰	۹۳۷	۹۳۷
۱۳۸۱	۰	۸۲۰	۸۲۰
۱۳۸۲	۵۶	۱۶۰	۲۱۶
۱۳۸۳	۴۲	۱۶۱	۲۰۳
۱۳۸۴	۸۰	۶۲۷	۷۰۷
۱۳۸۵	۱۴۸۵	۱۰۴۲	۲۵۲۷
۱۳۸۶	۹۶۲	۲۰۸	۱۱۷۰
۱۳۸۷	۱۱۰۱	۰	۱۱۰۱
۱۳۸۸	۸۷۷	۰	۸۷۷
۱۳۸۹	۱۸۰۵	۰	۱۸۰۵
۱۳۹۰	۱۳۳۴	۰	۱۳۳۴
۱۳۹۱	۱۱۷۵	۵۰۵	۱۶۸۰
۱۳۹۲	۹۹۲	۵۸۷	۱۵۷۹
۱۳۹۳	۵۶۲	۲۶۱	۸۲۳
۱۳۹۴	۳۶۴	۱۵۷	۵۲۱
۱۳۹۵	۳۵۸	۳۰۹	۶۶۷
۱۳۹۶	۷۱۸	۱۳۸	۸۵۶
۱۳۹۷	۸۶	۱۹۵	۲۸۱

مأخذ: گمرک جمهوری اسلامی ایران

واردات شکر از سال ۸۴ تا پایان اسفند ماه سال ۹۷ به تفکیک خام و سفید

سال	سفيد (هزارتن)	بها (دلار)	خام (هزارتن)	بها (دلار)	جمع واردات (هزارتن)	بها جمع واردات (دلار)
۱۳۸۴	۷۸	۲۰،۱۲۴،۰۰۰	۶۲۹	۱۷۷،۲۵۶،۰۰۰	۷۰۷	۱۹۷،۳۸۰،۰۰۰
۱۳۸۵	۶۳۷	۲۹۱،۳۷۱،۹۱۰	۱،۸۹۰	۷۲۶،۱۸۲،۵۵۹	۲،۵۲۷	۱۰،۱۷،۴۵۴،۴۶۹
۱۳۸۶	۳۴۸	۱۳۳،۳۰۹،۳۴۴	۸۲۲	۲۷۴،۴۶۱،۳۶۷	۱،۱۷۰	۴۰۷،۷۷۰،۷۱۰
۱۳۸۷	۱۰۳	۳۷،۲۱۳،۳۲۲	۹۹۸	۲۸۷،۸۰۰،۱۰۳	۱،۱۰۱	۳۲۵،۰۱۳،۲۴۵
۱۳۸۸	۲۷	۸،۸۱۹،۹۰۶	۸۵۰	۲۱۵،۸۲۶،۱۱۴	۸۷۷	۳۲۴،۶۴۶،۰۲۰
۱۳۸۹	۰	۰	۱،۸۰۵	۷۰،۴۵۲،۰۴۷	۱،۸۰۵	۷۰،۴۵۲،۰۴۷
۱۳۹۰	۶	۳،۷۹۹،۵۱۰	۱،۲۲۸	۷۵۲،۱۰۵،۳۳۴	۱،۲۳۴	۷۵۵،۹۰۴،۸۴۴
۱۳۹۱	۰	۰	۱،۶۸۰	۱،۰۷۲،۴۱۳،۶۰۸	۱،۶۸۰	۱،۰۷۲،۴۱۳،۶۰۸
۱۳۹۲	۰	۰	۱،۵۷۹	۸۳۲،۱۸۷،۹۵۸	۱،۵۷۹	۸۳۲،۱۸۷،۹۵۸
۱۳۹۳	۰	۰	۸۳۳	۳۷۷،۴۷۰،۴۴۰	۸۳۳	۳۷۷،۴۷۰،۴۴۰
۱۳۹۴	۴۹	۲۰،۴۷۹،۰۰۳	۴۷۲	۱۵۱،۳۵۸،۵۲۴	۵۲۱	۱۷۱،۸۳۷،۵۲۷
۱۳۹۵	۰	۰	۶۶۷	۰	۶۶۷	۳۲۰،۱۳۴،۹۷۸
۱۳۹۶	۰	۰	۸۵۶	۴۱۴،۷۲۲،۶۳۷	۸۵۶	۴۱۴،۷۲۲،۶۳۷
۱۳۹۷	۰	۰	۲۸۱	۱۰۲،۶۵۴،۳۰۵	۲۸۱	۱۰۲،۶۵۴،۳۰۵
جمع	۱،۲۴۸	۵۱۵،۰۱۷،۰۰۵	۱۴،۵۸۰	۶،۱۸۸،۹۷۹،۲۶۶	۱۵،۸۲۸	۷۰،۲۴،۱۳۱،۲۴۸

مأخذ: گمرک جمهوری اسلامی ایران

ماهیانه شکر

انجمن صنعتی کارخانهای قند و شکر ایران

زیر نظر شورای نویسندگان
صفحه آرا: علی صائمی
حروفچین: حمیدرضا خدابخش
تلفن و نمابر:
۸۸۹۶۹۰۵۵-۸۸۹۶۹۹۰۳
نشانی: تهران - میدان دکتر فاطمی
خیابان شهید گمنام - شماره ۱۴